

Operation fjerner migræne hos 11-årig

Migræne stammer sjældent fra blodkar inde i hjernen, men fra blodårer i ansigt, hoved og hals uden for kraniet. Det er gode nyheder for mange, der lider af migræne, for det betyder, at årsagen til migrænen i en række tilfælde er tilgængelig og kan fjernes – ofte med så stor succes, at smertestillende medicin ikke længere er nødvendig. Det har australske Chanel Bartle på 11 år erfaret, da hun efter mange år med invaliderende daglige migræneanfald blev opereret i Johannesburg i Sydafrika på verdens største migræne- og hovedpinebehandlingscenter, det eneste af sin art, ledet af pioneren Dr. Elliot Shevel.

• Af Charlotte Søllner Hernø
csh@raskmagasinet.dk

Chanel Bartle, der bor med sin familie i Chelsea i den australske delstat Victoria, har lidt af invaliderende migræne siden hun var fem år gammel. Migræneanfaldene blev med tiden så ulideligt slemme, at Chanel mindst en gang om ugen blev indlagt på hospitalet, hvor hun bl.a. blev stabiliseret og fik stærk smertestillende medicin.

“I de forløbne år har Chanel haft migræneanfald næsten hver dag,” fortæller hendes mor til The Herald Sun i Australien.

“Jeg prøvede alt i Melbourne – kiropraktor, neurolog og diæt – men der var intet, der hjalp. Chanel kom så meget bagud i skolen og hun havde så mange smerter; det var forfærdeligt.”

Daglige migræneanfald ophørte efter indgreb

Channels mor Tanya Bartle fortæller, at hun mener familien – efter også at have forsøgt med stamcellebehandling i Rusland – havde udtømt alle muligheder, da hun i sine desperate bestræbelser på at finde en behandling, der virkede, via internettet faldt over The Headache Clinic – i Sydafrika.

“Det er voldsomt at tage sit barn med til et andet land for at blive behandlet,” siger Tanya Bartle.

“Men jeg tænkte, at hvis Chanel kunne opleve at have blot ét mindre migræneanfald om ugen, ville det være det værd. Når man har så sygt et barn, vil man gøre hvad som helst for at gøre det rask.”

Familien tog derfor i marts sidste år til Johannesburg i Sydafrika, hvor Chanel på The Headache Clinic fik overbrændt et antal af skalpens blodårer, en behandling der ikke er tilgængelig i Australien eller i Danmark, og for den sags skyld endnu heller ikke i nogen andre lande i verden.

Ifølge Tanya Bartle ændrede indgrebet fuldstændigt livet for Chanel.

“Chanel kan nu dyrke sport, danse og løbe. Hendes livskvalitet er blevet tusinde gange bedre,” siger hun. “For hun får ikke konstante migræneanfald.”

Trods det succesfulde indgreb maner de australske sundhedsmyndigheder til forsigtighed, hvis man overvejer at rejse til udlandet for at få medicinsk behandling eller få foretaget indgreb, da kvaliteten af behandling kan være anderledes end i hjemlandet.

Først multidisciplinær udredning på The Headache Clinic

For at kunne vælge den rette behandling til hovedpinepatienter, som lider af migræne, spændingshovedpine, sinus-hovedpine eller klyngehovedpine, som også kaldes Hortons hovedpine, begynder lægerne på The Headache Clinic i Johannesburg i Sydafrika med at lave en præcis diagnose for at stadfæste, hvor hovedpinen stammer fra, dvs. præcist fra hvilke strukturer smerterne kommer.

Der bliver derfor foretaget en såkaldt multidisciplinær udredning, hvor en neurolog undersøger hjernen og nervesystemet, en fysioterapeut undersøger musklerne, en maxillofacial kirurg, som er en læge specialiseret i hoved- og kæbekirurgi, undersøger ansigtsstrukturen, en tandlæge ser på om tænderne kan være årsagen og en øre-næse-hals specialist om smerterne kan stamme fra bihulerne m.v. Derudover undersøges omhyggeligt, om hoved- og halsmuskler kan være en årsag ligesom skalpens nervebaner undersøges, idet de ofte er involveret i smertebilledet eller kan være en selvstændig årsag.

Behandlingen er derfor baseret på baggrund af de mange og omhyggelige forudgående undersøgelser. Ifølge klinikkens oplysninger oplever majoriteten af patienterne en stor reduktion af antal migræneanfald eller i nogle tilfælde tilmed ophør af smerterne.

Behandling af migræne kan være kompliceret

Migræne har været kendt formentlig i hele menneskets historie, idet allerede den græske læge Hippocrates beskrev sygdommen 400 år f.v.t., ligesom ægypterne har beskrevet den i papyrusruller.

Behandlingen af migræne kan ske på flere måder, hvoraf en er at undgå de triggere, der udløser anfald, hvis man vel at mærke kender dem. En måde at identificere disse triggere på er ved at skrive en migræne-dagbog.

Til behandling af hovedsmerterne kan almindelig smertestillende medicin hjælpe mange, hvad enten der er tale om håndkøbs- eller receptpligtig medicin, ligesom kvalmedæmpende medicin kan hjælpe, hvis man i tilgift til migrænen også kaster op.

Hvis almindelig smertestillende medicin ikke hjælper, kan speciel migræne medicin, triptaner, eventuelt forsøges. Triptaner har normalt hurtigt og god effekt, selv om de tages et stykke tid inde i anfaldet.

For patienter, der har to eller flere eventuelt langvarige anfald om måneden kan der forsøges med forebyggende medicin, fx beta-blokkere, som har god effekt hos ca. 60-70 %, og som reducerer både hyppigheden og intensiteten af anfaldene. Andre typer medicin som visse mediciner mod epilepsi, såkaldte calcium kanal blokkere og nogle midler mod depression virker også forebyggende mod migræne.

Botox og kirurgisk behandling kan hjælpe i nogle tilfælde

Kirurgisk behandling af migræne kan i Danmark ske, hvis migrænen skyldes trigeminusnerven og medicinsk smertebehandling er utilstrækkelig, hvilket er tilfældet for omkring en femtedel af trigeminus-patienterne. Man kan læse mere om indgrebet og sygdommen på Trigeminus Foreningens hjemmeside.

Der er tilsyneladende også en effekt hos nogle patienter ved anvendelse af Botox, der lammer muskler i panden mellemøjnene. Ulemper er, at virkningen kun holder i mellem to til fire måneder og derfor skal gentages.

Tyske Migræne Kirurgisk Center, som ikke har klinik i Danmark, men dog har en dansksproget hjemmeside, tilbyder en tilsvarende kirurgisk behandling af migræne, hvor trykket på forskellige grene af trigeminusnerven fjernes, idet det for mange migræneramte er interaktionen mellem øjenbryns musklen og trigeminusnerven, der fører til et migræneanfald. Som følge af irritation af nerven startes en bølge af begivenheder, der kan føre til et migræneanfald.

For at være sikker på, at indgrebet er det rette, undersøges hver enkelt patient omhyggeligt og gennemgår en test med botulinumtoksin, dvs. Botox, inden vedkommende kommer i betragtning til indgrebet. Hvis migrænesymptomerne bedres med mere end 50 % i de første otte uger efter indsprøjtningen af botulinumtoksin, er det et positivt tegn på, at migræneindgrebet vil få et godt udfald.

Men den type migræne-operation, som foretages på The Headache Clinic i Sydafrika, foretages fortsat ikke i andre lande.

Arterie kirurgi er en ældre teknik, som igen har bevågenhed

Teknikken med at eliminere migræneanfald kirurgisk – som det indgreb Chanel gennemgik – er baseret på resultater fra 1940'erne, udført af den amerikanske neurolog og professor Harold G. Wolf og hans kolleger, selv om indgrebet allerede er beskrevet for 1.000 år siden af Abu al-Qasim al-Zahrawi.

Wolf dokumenterede, at smerterne hos nogle migrænepatienter stammer fra den arterie, der leverer blod til ansigtet og tungen og de ydre dele af hovedet. Hans resultater er efterfølgende blevet bekræftet af mange andre forskere, senest af hollandske specialister.

De seneste år er der opstået en fornyet interesse for Wolfs teori om årsagen til migræne specielt fra den sydafrikanske hovedpinespecialist dr. Elliot Shevel, som har publiceret mere end 30 studier i nationale og internationale medicinske tidsskrifter om migræne og spændingshovedpine, der understøtter Wolffs tidligere arbejde.

Dr. Elliot Shevel er grundlægger af og har været medicinsk direktør på The Headache Clinic i Sydafrika siden etableringen i 1992 – det specialhospital, der opererede australske Chanel med succes i 2014.

Udenlandske læger tager til Sydafrika for at lære

”Professor i neurologi E. H. Spierings fra Harvard Medical School har netop nu i februar tilbragt en uge i Sydafrika for at researche, lære og optage, dvs. videofilme, nøjagtigt, hvordan patienterne diagnosticeres og behandles, hvorfor han har fulgt dr. Shevel i konsultation med patienterne og under operationerne. Det er derfor vores forhåbning, at operationsteknikken i fremtiden vil blive tilgængelig for patienter andre steder i verden,” udtaler kommunikationschef for The Headache Clinic i Sydafrika Kayleen Naidoo til RASK Magasinet.

Dr. Shevel samarbejder derudover med andre forskere fra Harvard Medical School Department of Neurology og forskere fra europæiske og amerikanske hovedpineforeninger samt hospitaler.

Den viden om migræne og hovedpine, som man i dag har på The Headache Clinic, er akkumuleret gennem et intensivt forskningsarbejde gennem 20 år i forskningsenheden af klinikken, The Migraine Research Institute (MRI). Her er såvel det diagnostiske gennembrud samt de nye behandlingsprocedurer udviklet. På grund af kompleksiteten af migrænebehandlingen er det således også en overordentlig stor opgave af formidle denne viden til specialister i andre dele af verden.

Patienter kommer i stigende omfang fra hele verden

Indtil videre må patienter dog stadigvæk komme til Sydafrika for at blive behandlet, hvilket sker i stigende omfang.

”I 2013 kom der omkring 905 nye patienter til The Headache Clinic og i 2014 steg antallet til 997 patienter. Via mund til mund bliver flere og flere klar over eksistensen af specialistbehandlingen på The Headache Clinic og vi modtager regelmæssigt internationale patienter, der kommer flyvende ind fra USA, Canada, England, Irland, Grækenland, Italien, Holland, Østeuropa, Australien, New Zealand, Mauritius, Mellemøsten og Afrika,” siger Kayleen Naidoo.

Kilder og yderligere information: www.migraeniker.dk, www.theheadacheclinic.net, www.migraine-surgery-centre.com, www.hovedpineforeningen.dk, www.heraldsun.com.au, www.hovedpinesagen.dk, www.migrainetrust.org, www.headachemag.org, www.archneur.jamanetwork.com samt www.migraine-help.co.uk/changed-lives-a-51.html, hvor man kan læse om andre patienter, der har fået foretaget samme kirurgiske indgreb som Chanel.

Patient testimonials kan ses her: <http://www.theheadacheclinic.net/#/!cwqj/Tag/international>

